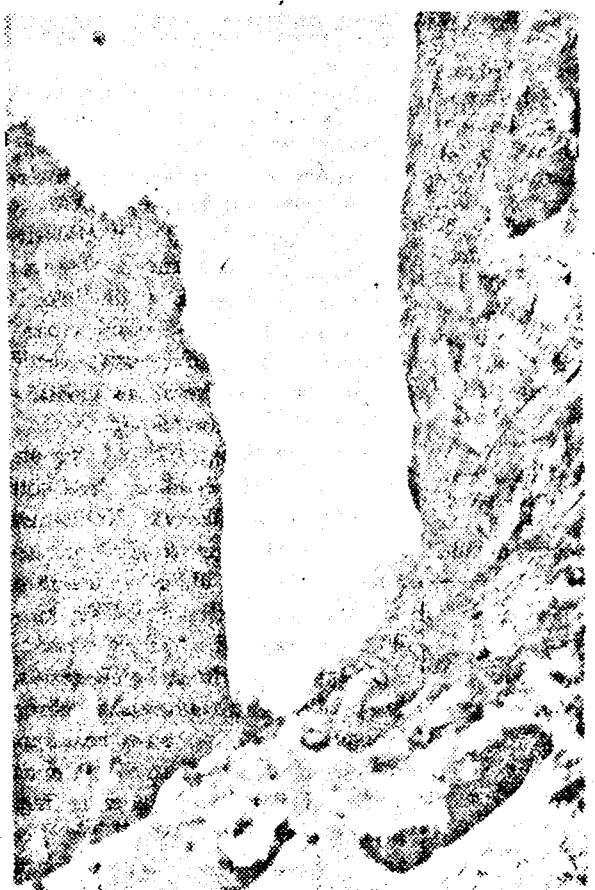

Meggyőződésünk, hogy a gyár szorgos munkaközössége fáradságot nem kímélve tevékenykedik majd az egyre kimagaslóbb eredmények eléréseért.

Tartományi Múzeumban

Házának egyik nagyszerű természeti műemléke: a Bekás szikla.

Régi nyomtatványok az aradi Tartományi Múzeumban

Az aradi Tartományi Múzeumban néhány érdekes régi nyomtatványt őriznek, melyek mind történelmi, mind kultúrtörténeti szempontból nagy érdeklődésre tartanak számot.

Ezek közül számunkra a legfontosabbak kétségtelenül az Erdélyi iskola három képviselőjének, Petru Maiorinak, Gheorghe Sincainak és Samuil Micunak a művei. Közöttük is különösen érdekes Petru Maior 1812-ben nyomtatott Istoria pentru inceputul romanilor din Dacia című műve, mely fontos történelmi dokumentumot képez és az erdélyi románság folytonosságának tudományos értéke bizonyítását tartalmazza. Ugyancsak érdekes könyv Gheorghe Sincai Hronica romanilor si a mai multor neamuri című alkotása, mely 82 és 1739 között vázolja a románság történetét. Ez a mű nagy befolyással volt Mihail Kogălniceanura és Nicolae Balcescra is. Ugyancsak az erdélyi iskola is nevezetesen Samuil Micu alkotása az 1825-ben nyomtatott ugynevezett Buda lexikon, mely az első román szótár.

Az aradi múzeum gyűjteményében található néhány, az említetteknel régebbi kiadvány is, így az 1515-ben nyomtatott Verhőzi-féle Tripartitum, melyet az 1514. évi Dózsa féle parasztlázadás vérbefojtása után hoztak, és amelyben a parasztság „teljes és örökös jobbágyaságát” szentesítették. Egy másik érdekes régi nyomtat-

vány Mária Terézia büntető törvénykönyve (Constitutio criminalis Theresiana). Az érdekes nyomtatványok közül megemlíthetjük az 1782-ben Szebenben nyomtatott Molnár Albert féle magyar-latín szótárt, valamint az 1784-ben Teschedik Sámuel által nyomtatott tanulmányt, amely a tudományos mezőgazdaság bevezetéséről szól. Ugyanígy érdekes az 1847-ben Kolozsváron nyomtatott Kövári-féle Erdély ország statisztikája, melyből érdekes következtetéseket lehet levonni az elnyomott népek helyzetével kapcsolatban. Figyelemre méltó az 1848-ban Párizsban megjelent kis könyvecské is, mely a Párizsban tanuló román diákok egyesületének beszámolóját tartalmazza és tükrözi a diákság forradalmi hangulatát.

A fentiekben csupán néhány jellemző anyagot említettünk meg a múzeum birtokában lévő gazdag gyűjteményből.

MANEA GHEORGHE tanár

Egy cica, két cica... (BRINCOVEANU MIRCEA felvétele)

CSEPPEK A NAGY-VILÁGBÓL

A világ legkisebb televíziós kamarája henger alakú, hossza 114 milliméter, átmérője mindössze 49 milliméter. Ötven milliméter átmérőjű csövekbe is bevezethető, így felhasználható nukleáris berendezések, repülőgépszárnyak vagy fegyvercsövek vizsgálatára.

A Sibaura Electric tokiói cég 27 lóerős villanymotorral felszerelt

autót szerkesztett. Az elektromos átlagsebessége 50 mérföld, legnagyobb sebessége 60 mérföld óránként.

Thompson skót orvos megállapította, hogy az ember 249 napig élhet vízzel és vitaminokkal. Felfedezését a kóros elhízás kezelésére használja fel. Tizenhárom beteget 25-249 nap közötti ideig kezelt ezzel a módszerrel. A legkisebb beteg 44 kilót fogyni. Hárminc nap alatt valamennyi átlag 11 kilót veszített testsúlyából.

Földközélen lesz 1968. június 15-én az 1949-ben felfedezett Ikarus kisbolygó, vagyis 6 millió kilométerre megközelíti földünket. Az Ikarus 19 évenként kerül földközébe. Legnagyobb távolsága bolygónktól meghaladja a 300 millió kilométert.

Dimka Gorova, a 117 éves rakovói (Kiusztendilsk tartomány) parasztnő Bulgária leghosszabb embere. Egész életét szülőfalujában töltötte, földműveléssel foglalkozott. Kilenc gyermeket nevelt fel, sok unokája és dédunokája van. Dimka Gorova mindig friss élelmiszerekkel, zöldséggel, gyümölccsel, tejtermékekkel táplálkozik. Nem cigarettázik, de 15 éves kora óta naponta 50-100 gramm pálinkát iszik.

A gerontológusokat leginkább az keszleti csodálkozásra, hogy az idős asszony pszichikájában nem lehetnek fel a jellegzetes öregkori változások. Dimka Gorova egyébként

Hetek helyett — néhány óra

Londonban fluoroszcens antitest reagensek dolgoztak ki, amelyet Fluoroscannak neveztek el. Dr. David Wylie, egy brit gyógyszerészeti cég igazgatója kijelentette, hogy az új reagens lehetővé teszi a diagnózis gyors megállapítását a legtöbb vírusos betegségnél. Olyan esetekben, amikor az orvosoknak heteket kellett várniuk, hogy véleményt mondassanak — mondotta dr. Wylie — most ennek a reagensnek köszönhetően két-három óra elegendő a diagnózis megállapításához. Ezt a terméket már a második világháború idején ismerték, de mindekkor nem dolgozták ki. A reagens jövő évben kereskedelmi forgalomba kerül.

rendkívül élénk, háztartással foglalkozik.

A Kola-félszigeten, a sarkkörön túl megkezdtek a Szovjetunió legnagyobb atomerőművének építését. Az új atomerőműben termelendő villamosenergiát a Kola félsziget természeti kincsének hasznosítására veszik igénybe. Ennek segítségével olvasztják majd a nikkelt és az alumíniumot, bányásszák ki az apatitot, termelik ki az erdőt.

A Coandă-effektust használja fel a nyerspapír szárításához Oliver Haywood New York-i feltaláló.

Minél ismertesebb a papírgyártás egyik fontos művelete a szárítás, amely meleg hengereken történik. A henger és a papír között képződő légcsapot levegőbefúvással igyekeznek elkerülni. A közben fellépő hőmérséklet-ingadozás azonban rontja a papír minőségét. Az amerikai feltaláló éppen ezt igyekezett kiküszöbölni. Különböző készülékekkel légsugart nyom a hengerre, s ez ugynevezett Coandă-felületet képez rajta. A henger görbületét követő légsugár alacsony nyomást hoz létre a papír és a henger között, ami felszívja a kialakuló légcsapot.

A Hitachi Ltd. cég tudományos kutatólaboratóriumának három mérnöke megalkotta egy robotot „shogit” (japán sakk) játszani. A Hitachi 5020-E jelzésű robot — a cég által gyártott sorozat legnagyobb robotja — valamely bonyolult problémát 90 másodperc alatt old meg. Hípmutató, az egyik japán „shogi”-szakértő ugyanazt a problémát 60 másodperc alatt oldja meg.

A „shogit” 81 fehér-fekete kockás táblán játszák. A bábuk, órácsák a sakknál, „foglyokként” elidővelíthetők a tábláról.

ÜRHIRADÓ

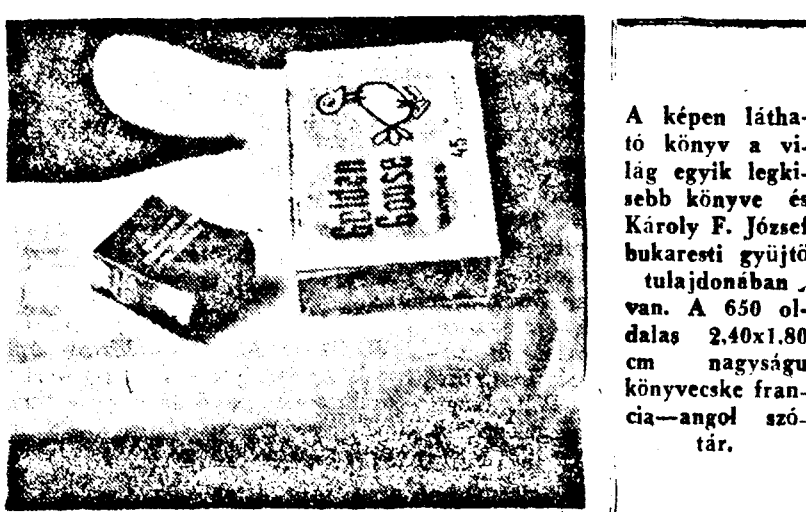
A pasadenai Jet Propulsion Laboratórium tudósai befejezték nyilvánították a Mariner-5 űrhajó küldetését. Az űrhajó október folyamán tanulmányozta a Venus bolygó légkörének sűrűségét. Ismeretes, hogy a Mariner-5 jelenleg napközeli pályán mozog a Venus és a Merkúr pályája között, mintegy 74 millió mérföldre a Földtől és körülbelül 60 millió mérföldre a Naptól.

Földi parancsokat közvetítették a Mariner-4 űrhajóra is, amelyet — mint ismeretes — 1964. november 28-án indítottak útjára. Ennek nyomán a felvett kamerák fényképfelvételeket készítettek a szerkezetek ellenőrzése céljából.

A leningrádi Elméleti Asztrofizikai Intézet tudósai kiszámították a Venus bolygó mesterséges holdjain röppályájának maximális távolságát a bolygó felszínétől. G. Csebotarjov, az intézet igazgatója kijelentette a TASZSZ munkatársának, hogy az űrutasító járással megegyező irányban keringő mesterséges holdak legnagyobb távolsága a Venustól 900 000 kilométer, az űrutasító járással ellentétes irányban keringő mesterséges holdak távolsága pedig 450 000 kilométer.

A NASA bejelentette, hogy kijelölték a soron lévő amerikai űrrepülések űrhajóinak személyzetét. Az első repülésben, amelyet 1968. júliusában vagy augusztusában Saturn rakétával hajtanak végre, ifjabb Walter Schirra, Walter Cunningham és Donn Eisele vesz részt. A második repülést, amelyet ugyancsak 1968-ban Saturn-5 típusú rakétával hajtanak végre, a veterán James McDivitt vezeti; a személyzet másik két tagja David Scott és Russell Schweickart lesz.

Az 1969 elején felélvőre kerülő harmadik űrhajó személyzetét Frank Borman, Michael Collins és William Anders alkotja.

A képen látható könyv a világ egyik legkisebb könyve és Károly F. József bukaresti gyűjtő tulajdonában van. A 650 oldalas 2,40x1,80 cm nagyságú könyvecské francia-angol szótár.

Az utolsó mohikán

Kedves varázsló! Tudatom, hogy jóslata nem vált be. Nem nyertem meg a főnyereményt. Most tudom, mit csináljak. Hát elkeseredésemben megírom ezt a szemrehányó levelet.

Emlékszik? Kimentem Onhoz, amikor a sok jóslásra váró asszonyok között én is sorra kerültem és bevezetett szobájába, titokzatosan kiáltott fel:

— Nagyszerűsége áll Ön előtt, uram.

Ugy tettem, ahogy a varázsló mondta. Vettém egy poharat, hét kut vizéből telemerítettem, hét színtől földet gyűjtöttem visszamintából a varázslóhoz.

— Nos! — kérdezte. — A varázsló ellenőrizte, amit hoztam. Láthatólag meg volt elégedve.

— Eresszen 100 lejt és ön a szerencse titka.

Mikor aztán kezébe vette a pénzt azt mondta:

— A jövő héten megnyeri a főnyereményt.

Nos, eltelt a hét, nem nyertem semmit, pedig becsületesen végrehajtottam minden paranccsát. Most mit tegyek? Mit csináljak, kedves varázsló?

E levelet az utcán találtam. Elvesztette valaki, s megvallom, nem hittem a szememnek. Nem akartam elhinni, hogy 1967-ben írták. Elhatároztam, hogy utánanézek a dolgoknak. A Milicion mondta: a levél nem hamis. Igaz, írja ismeretlen, de a címzettre ráismernek. Goill Marcunak hívják, öreg Marcunak, aki a varázslók utolsó mohikánja. Aztán megírtam a levélre nevét is. Nem írom ki az újságba, nem akarom megszégyeníteni. Am azt megírom, hogy ha valaki még egyszer Kalácsra megy a jószág utolsó mohikánjához, nevével az újságban biztosan találkozik fog.

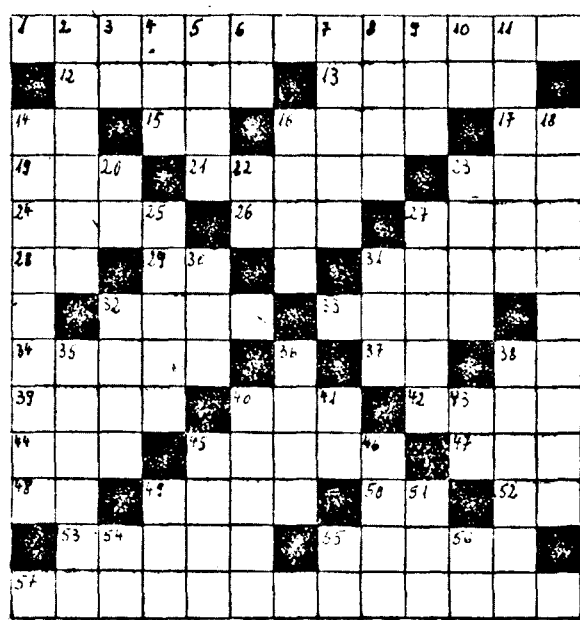
SZALONTAY SANDOR

Látogatás a világ múzeumaiban 7.

ERMITÁZS

VIZSZINTES: 1. Az Ermitázs világhírű műtárgyainak egyike. 12. Ruhanemű. 13. Eláraszt. 14. Fontetikus mássalhangzó. 15. A traktor elődje. 16. Bánya. 17. Még csak félig avar. 19. Létező. 21. A hét világhírű Tiziano festmény közül az egyik, amely az Ermitázs termében látható. 23. Agya (a második négyzetbe kettős betű). 24. Éppen csakhogy el. 26. Halfajta. 27. Allati lakhely. 28. Időhatározó. 29. Helyhatározó. 31. Folyó. 32. Szóösszetételben levő. 33. Az oxigén izotópja. 34. Szt. szaggatás. 37. Lap. 38. A.Q. 39. Helyben is-

Teliga már egy éve hajózik — magányosan

Leonid Teliga, a magányos lengyel hajós folytatja világkörüli útját az Opti yacht fedélzetén. Teliga 1966 december 9-én szállt hajóra a gdyniai kikötőben. Előbb Casablanca felé vette útját, innen „felderítő út” lett Las Palmas felé. Múltán tüzesezen átvészálta csónakját. Teliga „átugrott” az Atlanti-óceánon egészen Barbadosig. Ez az út 3000 tengeri mérföldet tett ki. A lengyel hajós innen a Panama-csatornán át folytatta útját, majd szeptember végén érkezett a Galapagos-szigetcsoporthoz, ahonnan Sydneybe ment. A lengyel hajós az Indiai-óceánon keresztül, Afrika megkerülésével szándékozik hazatérni.

A múlt heti keresztrejtvény helves megfejtése. Kaffello, Bacchus, Ferenc, A milói Venus, A koncert, Corot, Puget, Ferrarai Alfonz.

A közlés története

II.

Időszámításunk után

... az első században már általánosan elterjedt volt a tüzzel való folyamatos jelzés Olaszország, Spanyolország és Afrika között (a Gibraltári szoroson át), egészen Egyiptomig, továbbá a Tiberisen és Lafratesen től és vissza Olaszországig. Ez az egész „távközlési rendszer” 1500 helyszépet fogott át és 3000 mérföldet kapcsolott össze.

... 193. Ebben az esztendőben készült Ptolemaiosz tiszteletére a később olyan híressé vált Rosette-i kő, amelyet 1799-ben Napoleon katonái fedeztek fel. Hírnevét annak köszönheti, hogy 1822-ben Champollion francia régésznek sikerült megfejtene a feliratot, melyet három különböző írással — hierogliffakkal, demotikus írással és görög betűkkel — vésték kőbe.

... 200. Claudius Ptolemaiosz nyolc kötetes földrajzkiadványt írt, mely elősegítette az emberek kö-

zötti közlést és a Föld megismerését.

... az V. században Martinianus Capella megalkotta az első enciklopédiát, mely hét kötetben foglalja össze az akkori tudományokat.

... a VII. században megkezdődik az arab hódítások korszaka. Ennek nyomán elterjednek az alexandriai csillagászat elemei, majd később

... a IX. században a Kinában felfedezett papír és az arab számok.

... 1271. Marco Polo eljut Kínába. Ez az első nagy utazás — akárcsak később Magellan, Columbus és a többi nagy felfedező expedíciója — hozzásegítette a különböző földrészek embereit ahhoz, hogy kiépítsék az egymás közötti közlést.

... a XIV. században a művelt és találgató olasz kaligrafusok

belefaradva a szögletes gót betűk másolásába, újra felfedezik a IX. századból kora írásjeleket és ezeket antik latin jeleknek tartva, bevezetik a ma is használatos római betűket.

... 1322. Egy látszólag jelentéktelen esemény: a párizsi Sorbonne könyvtárban bevezetik a könyvek házába való kölcsönzésének rendszerét.

... 1436. Fordulópontot jelentő dátum az emberi közlések történetében. Gutenberg felfedezte a könyvnyomtatást. A nyomtatott könyvek és újságok döntő szerepe lesz a tudomány és a kultúra terjesztésében: 1500-ig több, mint 30 000 különféle könyv jelent meg Európában. Ezek átlagos példányszáma 300 volt (az ugynevezett incunabulumok — ősnymtatványok).

... 1590. Chappe elkészíti az el-

ső optikai távirót, a betűket fémkarok mozgása jelezte.

... 1825. Louis Braille összeállítja a vakok írását.

... 1832. Samuel Morse felfedezte a távirókészülékét.

... 1849. Az első nemzetközi távközlési egyezmény (Ausztria és Poroszország között).

... 1855. megszületik a telegráf. A szöveget géppel írják és sok ezer kilométer távolságra is továbbítható ugyancsak géppirással.

... 1865. Létrejön a Nemzetközi Távközlési Szövetség.

... 1866. Üzembehelyezik az első kábelt az Atlanti-óceánon keresztül.

... 1877. Graham Bell felfedezte a mai telefont.

... 1884. Romániában felszefelik az első telefonokat.

... 1888. Heinrich Herz német fizikusnak sikerül előállítani a tudományban az ő nevét viselő elektromágneses hullámokat, amelyek a rádió alapját alkotják.

... 1895. Az orosz Popov és az

olasz Marconi feltalálja a rádiót. A volt, amely előbb csak írásban volt képes áthidalni a távolságokat, azután pedig a kábeleket használta fel, ezzel szárnyakat kapott.

... 1925. Az első televízió-adások.

... 1935. Az első radar-kísérletek.

... 1948. Felfedezik a tranzisztort.

... 1957. A Szovjetunió megnyitja a Földön kívüli közlések korszakát azáltal, hogy pályára bocsátja a Föld első mesterséges holdját, a Szputnyik-1-et.

... 1959. A Hold megmutatja eddig ismeretlen arcát. A képet egy szovjet mesterséges hold továbbítja a Földre.

... 1961. Jurij Gagarin az első ember, aki a világról szól a Földről.

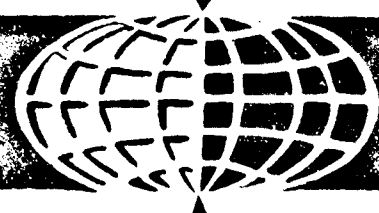
... 1962. Az amerikai Telstar mesterséges hold segítségével megindul a mesterséges holdakkal való televízió-közlés.

... 1963. Létrejön a Mars és Föld közötti televízió-összeköttetés.

... 1966. Televíziós-képeket továbbítanak a Holdról a Földre.

... 1967. A szovjet Venus automata űrallomás adatokat közöl az Esthajnalcsillagról.

nemzetközi élet

EN
SZ

Az Algiri Charta vitája a gazdasági és pénzügyi bizottságban

— Costin Murgescu felszólalása —

NEW YORK. R. Căpescu, az Agerpres külföldi tudósítója jelenti: Az ENSZ-közügyes gazdasági és pénzügyi bizottsága most vizsgálja a Kereskedelmi és Fejlesztési Tanács jelentését. R. Prebisch, az UNCTAD (az Egyesült Nemzetek Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája) főtitkárának bevezető ismertetése után A. Bouteflika algériai külügyminiszter és I. Stanovnik Jugoszlávia SZSZK Szövetségi Végrehajtó Tanácsának tagja előterjesztette az Algiri Chartát, majd megkezdődött a vita, amelynek során számos küldött fejtette ki nézetét.

A nemzetközi kereskedelem problémáinak bonyolultsága és súlyossága — hangsúlyozta felszólalásában Costin Murgescu, Románia képviselője — megmagyarázza, hogy miért tekint mindenki érdeklődéssel az UNCTAD Delhiben megtartandó második üléséhez.

Egyetértünk azzal, hogy már rég elérkezett a pillanat, amikor a tárgyalások szakaszáról át kell térni a gyakorlati cselekvés szakaszára. Hatékony megoldásokra van lehetőség. A román küldöttség úgy véli, hogy ezek megtalálásához figyelmesen elemezni kell a különböző javaslatok összes vetületeit és következményeit, mert így válnak megvalósíthatóvá. A felszólaló meglegedését fejezte ki afölött, hogy az Algiri Chartában

is benne foglaltatik Romániának az a sok évvel ezelőtt előterjesztett javaslata, amely szerint hitelbe szállítsanak berendezéseket s ezeket a hitel elvételéig ország a gyártott termékekből fizesse vissza.

A román küldöttség — úgy véli — folytatta C. Murgescu — hogy azokat a konkrét intézkedéseket, amelyeket Delhiben a különböző területeken és problémákra illetően elfogadják, a fejlődés általános stratégiájában egybe kell majd hangolni oly módon, hogy biztosítsák a világos perspektívát és a célirányosságot. Szótartottan ugyanis veszteségek hatékonyaságukból bármennyire célszerűek legyenek is külön-külön.

A fejlődés stratégiája megköveteli azonban — mondotta —, hogy a nemzetközi közösség elismerjen és elfogadjon néhány olyan alapvető szabályt, amely az államokat vezetőinek gazdasági kapcsolataikban. Románia következetesen harcol azért, hogy a kölcsönös tisztelt, a nemzeti függetlenség és szuverenitás, a jogegyenlőség, a belügyekben való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvei alapján ilyen normákat fogadjanak el.

Románia képviselője felszólalásának befejezésében bírálta azt a körülményt, hogy a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok előmozdítását célzó konferenciára nem hívták meg a Kínai NK-t, a Német DK-t és más szocialista államokat.

Közlemény Dél-Jemen Népi Köztársasága megalakulásáról

NEW YORK. (Agerpres). Az ENSZ-közügyes gyűlése és nem autonóm területekkel foglalkozó bizottságában Evan Luard brit küldött felolvasta a Genfben nyilvánosságra hozott közleményt arról az egyezményről, amely Nagy-Britannia és a Dél-Jemeni Nemzeti Felszabadítási Front között jött létre Aden függetlenségének megadásáról. Ezután több ország képviselője üdvözölte Dél-Jemen Népi Köztársasága, az új független állam megalakulását a világ térképén. Szíria, Irak és az Egyesült Arab Köztársaság képviselői felolvasták a közleményt, amelyben megígérték, hogy Perim, Kuria Muria, Kamaram szigeteket és az új állam partvidékét melletti fekvő többi szigetet is foglalkoztatják. Evan Luard brit küldött kiemelte, hogy a szigetek sorsáról egyelőre még folynak a tárgyalások.

Albánia

Fogadás a felszabadulási évforduló alkalmából

TIRANA. (Agerpres). Az Albániai Munkapárt Központi Bizottsága, Albánia NK Népi Gyűlésének Elnöksége és Minisztertanácsa fogadást rendezett a hazafiaszta iga alóli felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából.

A fogadáson részt vett Enver Hodzsa, az Albániai Munkapárt KB első titkára, párt- és államvezetők, a kormány több tagja, társadalmi szervezetek képviselői, a néphadsereg számos tisztje, tudományos és kulturális személyiségek, újságírók. Jelen voltak a Tiranában akkreditált diplomáciai testület képviselői.

Megoldáshoz közeledik a ciprusi válság

NIKOSZIA. (Agerpres). A ciprusi válság békés rendezésén fáradozó államférfiak szerdán számos nyilatkozatot tettek, első sorban Athénban, és Nikosziában. A France Presse véleménye szerint ezekből a nyilatkozatokból világos következtetéseket vonhatók le. Különösen kiemelik, hogy az utóbbi napokban tett diplomáciai erőfeszítéseknek köszönhetően a jelenlegi elsimul a konfliktus Görögország és Törökország között. A két ország elvi megállapodása csaknem teljesen létrejött az őket közvetlenül érintő kérdésekben, például az expedíciós hadtest

Vaclav David néhány időszerű kérdésről

Vaclav David, a Csehszlovák SZK külügyminisztere a nemzetgyűlés külügyi bizottságának szerdai ülésén kijelentette, hogy országának kormánya támogatja Ciprus Köztársaság függetlenségét, területi integritását és szuverenitását, abból a megfontolásból kiindulva, hogy a szigeten élő görög és török közösség kapcsolatait békés uton, külső beavatkozás nélkül kell rendezni. A továbbiakban kifejtette, hogy az európai kapcsolatokat a második világháború nyomán létrejött realitás ismeretében alapján kell normalizálni. A csehszlovák külügyminiszter kijelentette, hogy országa a jövőben is támogatja a vietnámi nép igazságos harcát az amerikai agresszió ellen.

Dél-Vietnám

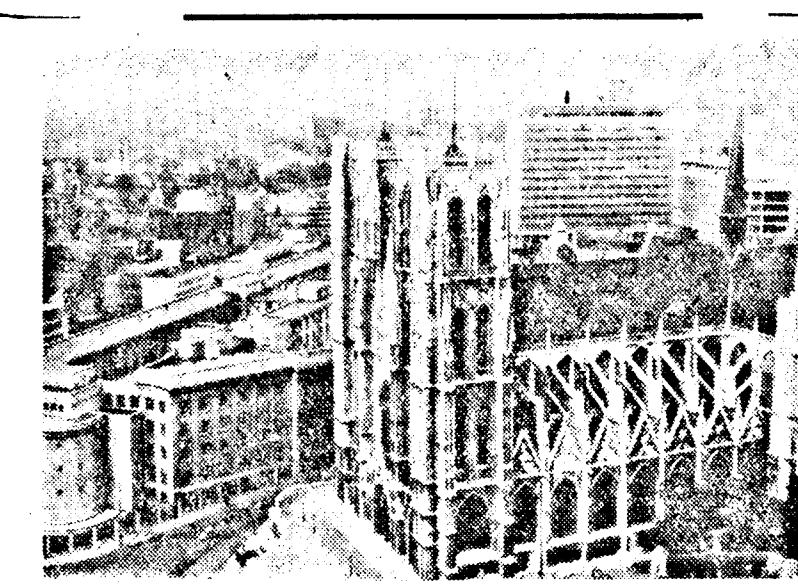
Az utolsó hét harcainak mérlege

Az Associated Press jelentése szerint a dél-vietnámi harcokban csupán a legutóbbi hét folyamán 212 amerikai katona vesztette életét, 1242 sebesült meg és 66 eltűnt. A sajtóügynökségek közlik, hogy szerdán és csütörtökön folytatódott a harcok a dél-vietnámi határak és a saigoni-amerikai csapatok között. A hazafias erők kemény támadást indítottak a Saigontól mintegy 140 kilométerre északra fekvő Bu Dop és Bo Duc helységeket közelében. A hazafias erők egy másik támadása Dak To közelében, a magas fennsíkok öserdőiben folyt le.

A France Presse a hazafias erők által ellenőrzött tartományokban lévő helyzetre utalva rámutat, hogy „a lakosság morálja nagyon jó és még sohasem volt ilyen erős a győzelembe vetett hit”.

Saigoni hírek szerint Nguyen Ngoc Loan tábornoknak, a saigoni rendőrség vezetőjének lemondását visszautasították mert a saigoni

kormánykörök attól tartanak, hogy Loan lemondása kiválna a saigoni kormány minisztereinek sorozatos lemondását.

Az EAK kormánya meglepedéssel fogadta de Gaulle nyilatkozatát

Hasszan Zayat, az EAK kormánya hivatalos szóvivője sajtóközleményben nyilatkozott a kormány álláspontjáról több nemzetközi po-

litikai kérdésben és de Gaulle francia elnök legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban.

Az arab csúcserkeztetéről szólva kijelentette, hogy az EAK hajlandó azon részt venni, bárhol és bármikor kerüljön sor rá. Anglia és az NFF Dél-Arábia függetlenségével kapcsolatos megállapodását taglalva, Zayat meglepedését fejezte ki afölött, hogy a probléma rendezése nyomán megszűnnek a nézeteltérések Nagy-Britanniával.

De Gaulle elnök nyilatkozata békét — hangsúlyozta az EAK kormánya — szövegű, az egyiptomi kormány és Nasszer elnök különleges figyelemmel tanulmányozza a nyilatkozatot.

De Gaulle elnök realisan és érdemben elemezte a palesztinai problémát. Az EAK kormánya hivatalos szóvivője köszönetet mondott Franciaországnak azért az ígéretért, hogy elősegíti a kérdés megoldását.

India

Folytatódnak a zavargások Nyugat-Bengáliában

CALCUTTA. (Agerpres). Meghatározatlan időre elnapolták Nyugat-Bengália állam törvényhozó gyűlésének ülését, amelyet azért hívtak össze, hogy beiktassa a Gosh miniszterelnök alelnöke új kormányt — közli a France Presse. Az ellenzéki képviselők Gosh és a nyugat-bengáliai kormányzó lemondását követelték. B. K. Bannerjee a gyűlés elnöke kijelentette, hogy a kormányzó alkotmányellenesen járt el, amikor elmozdította a baloldali kormányt és Gosh nevezte ki miniszterelnökké. A Reuters szerint, amikor Gosh, az új miniszterelnök bejött a törvényhozó gyűlés épületébe, incidensek robbantak ki a képviselők között.

Mint ismeretes, Nyugat-Bengália kormányát a múlt héten lemondatták.

Szovjet-magyar közlemény

MOSZKVA. (Agerpres). A szovjet fővárosban közleményt adtak ki Fock Jenőnek, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének moszkvai megbeszélésével kapcsolatban. Amint a közlemény rámutat, a megbeszéléseken érintették a kölcsönös gazdasági, kereskedelmi együttműködés és a műszaki-tudományos csere bővítésének számos kérdését.

November 30-án a magyar kormányfő hazautazott Moszkvából. A repülőtéren Alekszej Koszigin, a Szovjetunió, Minisztertanácsának elnöke és más hivatalos személyek búcsúztatták.

LEGÚJABB SPORT

GLASGOW. (Agerpres). Edinburghban több mint 20.000 néző előtt került sor a labdarúgó Váscarvások Kupája keretében a Hibernians skót együttes és az FC Neapole olasz csapat közötti visszavágó mérkőzésre. Az otthonában játszó csapat 5-0 (2-0) arányban győzött. A skót csapat így továbbjutott, noha az első mérkőzésen 4-1 arányú vereséget szenvedett.

BUDAPEST. (Agerpres). A Magyar Labdarúgó Szövetség nyilvánosságra hozta Magyarország ifjúsági válogatottjának összeállítását az UEFA-torna selejtezői keretében vasárnap Budapesten sorra kerülő második román-magyar mérkőzésre. A csapat összetételét a következők: Mészáros, Szabó, Maurer, Vágó, Pál, Nagy, Radics, Kiss, Branikovich, Landisz, Kovács.

A hírügynökségek jelentik A hírügynökségek jelentik

- Az EAK és Algéria elismerte Dél-Jemen Népi Köztársaságát
- Határozati javaslat Rhodesia ellen
- Rabatban kerül majd sor az arab csúcstalálkozóra
- Mobutu felhívása
- A PAM küldöttsége Algirban

AZ EGYESÜLT ARAB KÖZTARSASAG KORMANYA HIVATALOSAN FÜGGETLEN ALLAMOT, DEl-Jemen Népi Köztársaságát — közli a MEN hírügynökség.

ALGERIA ELISMERTE AZ UJ FÜGGETLEN ALLAMOT, DEl-Jemen Népi Köztársaságát — közli az algériai hírügynökség, a Külügyminisztérium képviselőjének hivatalos nyilatkozatát idézve.

SZERDA ESTE LABURISTA HATARAZATI JAVASLATOT NYUJTOTTAK BE AZ ALSO-HAZBAN. A javaslat, amelyet 36 különböző irányzathoz tartozó képviselő írt alá, felszólítja az angol kormányt, hogy szigorúan alkalmazzon a Rhodesia elleni gazdasági szankciókat és büntesse meg azokat az angol üzletembereket, akik megszegik ezt a nemzetközi intézkedést.

FRANCIAORSZAGBAN AZ EV ELEJE OTA 2,5 százalékkal drágult az élet. A drágulás főként az ártalításban, az élelmiszertermékekben, gyógyszerben és konfekcióárukban észlelhető.

AZ EGYESÜLT NEMZETEKNEK A TAVKOZLESI MUHOLDAT SAJAT HALOZATAVAL KELL RENDELKEZNI, hogy állandó és biztos kapcsolatot tarthasson fenn különböző szervezeteivel és az ENSZ-képviselőkkel szerte a világon — jelentette ki Jean D'Arcy, az ENSZ rádió- és televízió-szolgálatának igazgatója az amerikai úrhajózási társaság New Yorkban megtartott kongresszusának részvevői előtt. „Mindazt, amit katonai célokra, vagy pedig a polgári repülés céljaira megalkottak, fel kell használni a világban és a biztonság megőrzéséhez is” — mondotta D'Arcy.

A VILAGBANK IGAZGATOTANACSA EGYONTETUEN ELHATAROZTA, HOGY ELNOKE-VE NEVEZI KI ROBERT McNAMARA HONVEDELMI MINISZTERT.

BUKAVU VAROSA. AMELY BIZONYOS IDEIG AZSOLDOSOK ES A KATANGAI CSENDOROK KEZEN VOLT, ROMOKBAN HEVER Emberek ezrei vannak hajlék és élelem nélkül — jelentette ki rádióbeszédében Joseph Mobutu elnök. A kongói államfő felszólította az afrikai államokat, nyújtsanak segítséget Bukavu lakosainak és a kongói nemzetnek. Mobutu felhívással fordult az összes országokhoz, hogy ez a probléma nemcsak Kongót, hanem egész Afrikát érinti.

A KAIROI RADIO KOZOLTE, HOGY AZ ARAB CSUCSETERKEZLET DECEMBER 9-EN UJ ÖSSZE RABATBAN. Sayad Noufal, az Arab Liga helyettes főtitkára bejelentette, eddig a 13 arab ország közül 12 egyetértett I. Hasszan marokkói királlyal azzal a javaslatával, hogy a csúcserkeztetést Rabatban tartsák meg. Szíria még nem jelentette be részvételét.

A NEMZETKOZI ELELMEZESI PROGRAM (PAM) NEVEBEN KÜLDÖTTSEGE TARGYAL Algirban különböző területekről, amelyeket a PAM fog finanszírozni Algériában. A tervek között szerepel az Aurs-hegység vidékén történt elemi csapások tízezer károsultjának a segítése.

Egy másik terv a hadiárak eltarthatóságát vizsgáló és szakmai képzést irányozza elő. A terv értelmében a PAM négy éven át fenn-

tart 55 hadiárva-otthont, amelyekben 7000-8000 gyermeket foglalkoztat.

PIET DE JONG HOLLAND MINISZTERELNÖK PARLAMENTI NYILATKOZATBAN bejelentette: az athéni holland nagykövetség megbízottja, közölte a görög kormánnyal, hogy Hollandia hajlandó politikai menedéket nyújtani a görög politikai bebörtönzötteknek. Ugyanakkor elmondotta, hogy a kérdést megtárgyalta a Nemzetközi Vöröskereszt képviselőivel.

AZ EGYESÜLT ARAB KÖZTARSASAG HASSZAN EL FIKKY Helyettes külügyminiszter nevezte ki londoni nagykövétét — közli az Al Ahram.

Nagy-Britannia és az EAK a korábbi tárgyalások eredményeként elhatározta, hogy december 12-től kezdődőleg helyreállítja a diplomáciai kapcsolatokat.

A PERUI PENZÜGYMINISZTERIUM ELHATAROZTA, HOGY ZAROLJA az International Petroleum Company amerikai kőolajtársaság perui bankokban található összes pénz alapjait. A társaságnak november 28-ig 15 évre visszamenőleg ki kellett volna fizetnie a La Brea és Parinas kőolajmezők kitermeléséből elért nyereség utáni hátralékos adókat.

Koliannisz, a Görögországi KP KB első titkára

A nemzet haladó erőinek össze kell fogniuk a diktatura ellen

LONDON. (Agerpres).

Kosztasz Koliannisz, a Görögországi Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára londoni sajtóértekezletén kijelentette, hogy a görögországi diktatura elleni harc egyre nagyobb méreteket ölt, s egyesíti az ország legkülönbözőbb politikai erőit a kommunizistól egészen a jobboldali pártokig. A diktatura kiküszöböléséhez arra van szükség, hogy a nemzet összes haladó erői fogjanak össze, a politikai pártoknak pedig felül kell emelkedniük a szűk pártérdekeken. Jelenleg nagy hűhót csapnak az alkotmánymódosítás körül, de ez az „alkotmány” — ha bevezetésére egyáltalán sor kerül — csak eszköz lesz az összes haladó

erők „törvényes” kizárására az ország politikai életéből.

„A Görögországi Kommunista Párt és az ország többi haladó erői mindent megtesznek azért, hogy Görögország békés uton visszatérjen a demokráciához — jelentette ki a görögországi KP KB első titkára. — Ha azonban a katonai diktatura kormánya a jövőben is erőszakkal fog folyamodni a szabadsáért és demokráciáért küzdő mozgalmak elfojtására, az erőszakra erőszakkal válaszolunk”.

A Görögországi KP nak az ország politikai életében betöltött szerepével foglalkozva, Koliannisz hangsúlyozta, hogy a görögországi kommunizmust az üldözés ellenére a szabadsáért és demokráciáért küzdő harcosok első sorában állnak.

A sajtóértekezleten bejelentették, hogy Mikisz Theodorakis görög szabadságharcos, a híres zeneszerzőt jelenleg az athéni börtönben tartják fogva és kínözköz, míg Manolis Glezosz nemzeti hős Lerosz szigetén egy gyűjtőtáborban sanylik.

BRUSZEL. Középkori gótikus székesegyház közvetlen közelében modern felhőkarcoló emelkedik.

ÁTSZERVEZÉS A PENTAGONBAN

Washingtonban a bomba erejével hatott az a hír, hogy Johnson elnök McNamara-t a Világban leendő elnökének javasolta (a javaslatot jóvá kell hagynia a 107 bankkormányzatnak) — írja a New York Times. A Fehér Ház szóvivője, akit az újságírók sarokba szorítottak, nem tagadta McNamara lemondását.

McNamara Johnson elnök bejegyzésével történt félreléptése számos fontos kérdést vet fel, amelyekre egyelőre nehéz volna pontos választ adni. McNamara Johnson elnökkel és Dean Rusk külügyi államtitkárral képezte az USA-ban azt a triumvirátust, amely a háború és a béke kérdéseiben a legfőbb fórumot jelentette a Kennedy elnök meggyőzősége óta. Mi idézte elő a triumvirátus szétválását?

A New York Times munkatársai erre azt válaszolták, hogy McNamara — és az USA vezérkari főnökeinek vegyes bizottsága között — nézeteltérések merültek fel a Vietnám DK elleni bombatámadások kiterjesztése kérdésében s állítólag a honvédelmi miniszter ellenezte ezt a lépést. A vezérkari főnök és a kérdésben Johnson közvetlen támogatását élvezte s így McNamara kénytelen volt meghátrálni. Másrészt felhozta, hogy a Pentagon vezetője ellenezte volna a nagyszabású rendkívüli költséges rakétaelhárító rakétarendszer kiépítését az USA területén. Ezenkívül McNamara állítólag magára vonta bizonyos befolyásos üzleti és katonai körök haragját és ellenszenvét a különböző problémákban elfoglalt álláspontjával, mint például a katonai rendelkezésekkel, a TFX repülőgépek, a hosszú hatósugarú bombázó gépek és nagyhatalmú repülőgépek anyahajók építésével kapcsolatos kérdésekben. A rendelkezések adása egyes cégeknek hátrányosított más cégekét... Ha ebből a szemszögből tekintjük McNamara távozását a Pentagonból, az a benyomásunk keletkezhet, hogy a lemondás mögött erős érdekcsoportok vetelkedése húzódik meg. Egy ilyen magyarázat azonban valószínűleg csak részben felel meg az igazságnak. Amint azt Max Frankel, a New York Times rendszerint igen jól értesült washingtoni tudósítója írja, a lemondás egyik oka az lehetett, hogy McNamara jobbat látott Robert Kennedy szenátorral s így a Pentagon vezetője volt az utolsó összekötő kapocs a két szemben álló tábor — Kennedy és Johnson — között Frankel felhívja a fi-

gyelmet arra, hogy alig egy nappal a McNamara távozásáról szóló hír megjelenése előtt, a honvédelmi minisztert a Pentagonban felkereste az elhunyt elnök fiére. Márpedig köz tudomású, hogy Robert Kennedy a nyílhatóság előtt rendkívüli élesen bírálta a Vietnámmal kapcsolatos hivatalos amerikai politikát, elítélte a vietnámi falvak bombázását, az ártatlan asszonyok és gyermekek halomra gyilkolását. A jelek szerint mindezek a tényezők hozzájárultak ahhoz, hogy az USA kormánya lemondott McNamara szolgálatáról, holott nemrég még mindenki ott tekintette a jelenlegi kormány „elektronikus agyának”. Ilyen körülmények között felmerül a nagy kérdéskör: ki lesz McNamara utódja az amerikai kormány e kulcsfontosságú pozíciójában? Már

szóba került helyettesének, Paul Nitzenk, valamint John Connallynak,

Texas állam kormányzójának a neve (mint ismeretes, Connally is ugyanabban a gépkocsiban ült, amelyben Kennedyt meggyilkolták s a gyilkos egyik golyója őt is megsebesítette). Ezenkívül McNamara utódként emlegetik még Robert Anderson volt pénzügyminisztert, aki nemrég rendkívül kényes megbízatással Nasszerhez, az EAK elnökéhez küldték, Cyrus Vance, Johnson elnöknek a ciprusi konfliktus elsimítására küldött személyes megbízottját, aki nemrég mondott le a helyettes honvédelmi miniszteri tisztségéről (talán éppen a közvetlen felettesével felmerült nézeteltérése miatt?), valamint Harold Brown, a légi haderők miniszterét. Erdekesebb feltevés az, hogy Johnson elnök esetleg egy republikánust akar kinevezni a Pentagon élére, hogy elhárítsa a bírálatok özönét, a mellyel a párt vezetői személyiségei a Fehér Házat a vietnámi háborúval kapcsolatban illetik. Az elnök azt reméli, hogy ezáltal növelheti esélyét az 1968. évi elnökválasztásokon. Ezzel kapcsolatban főleg Charles Thorntonnak, a Litton korporáció igazgatótanácsa elnökének a neve került fel. Ilyképpen fenntartanak az a hagyományt is, hogy a katonai ügyek élére egy nagyparost nevezzenek ki.

Minden azonban egyelőre még csak merő találgatás az egyetlen biztos dolog az, amint az a New York Times hangulatozta — hogy Johnson elnök személyesen határozta el ezt a kormányátalakítást.

R. C.